1870. II. évfolyam. 128. szám. Kedd, julius 5.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5 frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.

Egyes szám 10 kr.

Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:
5 hasábos petit sorért **5 kr.**

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**

Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a ***legolcsóbb árért.***

Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**

Előfizethetni helyben: ***Telegdi K. Lajos*** és ***Csáthy Károly*** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Az állami biztositóintézetekről.

○) Kormányunk, mig a szellemi téren mindent elkövet, hogy szabadságunk kellő fejlődésnek ne indulhasson, sőt a központositás vészthozó rendszerének beültetése által a társodalmi mozgás átalában egyedül kormányi rendelkezés alá tereltessék, — az anyagi felvirágzás előmozditására vonatkozó eszközök létrehozásában sem mutat életrevalóságot. —

Napoleon a franczia szellem magas röptét meggátlá szabadságellenes intézményeivel: de anyagi tekinetben igyekezett nemzetének kárpótlást szerezni szellemi nélkülözéseiért: a mint ezt a világkiállitási, Párisnak fényüzésileg felszépitése körüli, ugy a kereskedés és ipar fejlesztésére szolgáló intézkedések, mint a nagy pénz és munkaforgalmat magok után vonó háboruk igazolják, melyek a népet szellemi elhagyatottsága érzetétől, legalább darab időre, elvonták, s anyagi tekintetben többnyire javára szolgáltak a társodalmi érdekeknek, melyek kielégitést követelnek.

A mi kormányunk, vasuti összeköttetéseinket kivéve, negyedfél évi fenállása óta, sem pénzügyünk, sem ipar- és kereskedelmi érdekeink, sem adózási rendszerünk tekintetében mit sem tett arra nézve, miről el lehetne mondani, hogy: lám a kormány mégis a teendők ismeretének szinvonalán áll; és belé mert vágni olyan dologba is, mi habár sok magán érdek sérülésével jár, a közhaszonra, az ország anyagi állapota javitására s megvédésére kiváló befolyással bir.

Azt látjuk folytonosan, hogy kormányunk majd egyedül politikai irányban teendő hóditásokra törekszik; ez a tér az, — gondolja — amelyen erőt kell vennie, melyen hatalmát meg kell állapitnia, hogy elmondhassa, mikép erős kormány a neve!

Mindenesetre óriás tévedés bár mely kormány részéről, melynek a nemzet minden irányban kiterjedő sokféle érdeke gondjaira van [illegible] tani a meddő politika mezejét, és a társodalmi igényekre forditatni kellő figyelem elhanyagolásával, az ipar, kereskedés, gazdászat kifejlesztésére kellő ügyelet nélkül, egyedül a politikai hatalmat tekinteni oly vesszóparipának, melyen lovagolva, azt véli hihetni, hogy feljutott azon teendők magaslatára, ahol a nemzet javára szolgáló eszközök forrása buzog!

A merev politika kiszáritja a társodalmi érintkezés, a kölcsönös surlódások utján kifejlhető forgalom remélhető áldásainak kutfejét: mert a merev politikai rendszer, mely mindenesetre központositásra törekszik, megzsibbasztja az egyén kezeit, elveszi a társulási hajlamot, elöli az egyesülési szabadságot; ami mind épen ugy ellenségévé válik, s kárára szolgál a társodalom anyagi, mint szellemi előhaladásának. . . .

Ha a kormány a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslatot keresztülviszi, amire, elég szomoru dolog!, biztos kilátása van, — ezen uj, a magyar szabadság szellemével ellenkező irányzatnak a gyakorlatban is érvényesitése ismét oly merev politikai térre szoritja a kormányt, hogy ez, fájdalom, alig fogja kiterjeszthetni figyelmét arra is, hogy a nemzet anyagi követelményeit felismerje, szükségeit kielégitse, vagy legalább azon lánczokat, melyeket a nemzet az anyagi üzlet terén saját hibája nélkül viselni kénytelen, megkönnyiteni igyekezzék. . . .

Pedig mily óriási teendő vár a magyar kormányra, kitetszik csupán abból is, hogy az iparügyben maig sem birt törvényt alkotni az országgyülés, gyárak keletkezésének könnyitésére senki sem gondol a kormány tagjai közöl, sőt a fogyasztási-adóval sulyosan terhelt szesz- és czukorgyárak gyarapodása megnehezittetik; gyapjunk, potom áron többnyire külföldre vándorol, mig belül, gyáraink hiányában, a posztókelmék iszonyu drága árért adatnak el, a saját gyapjunkat feldolgozó és ezt átalakitva ujra behozó idegenek, vagy üzletemberei által; hasonlóan vagyunk a nyers bőrrel bővelkedő országban, ahol többnyire kézi munka dolgozza fel azt lassan, mit gyári erővel gyorsan s a befektetett pénzt többször megforditva, lehetne felhasználni; azon egyetlen nagyobb bőrgyár, mely Budán dolgozik, az e tekintetben érezhető hiányt el nem enyészteti, hogy t. i. sokszor készitetlen, többször pedig kikészitett bőrökért külföldre nagy mennyiségben szivárog ki pénzünk, mig ipar s gyártermelményeink, a lisztipar kivételével, alig ismeretesek a birodalmon kivül.

Hivatását jól felfogó kormány elsőbbrendü kötelességének ismeri vala, a nemzet anyagi érdekeinek kifejtését keresztülvinni, mint a minden jót, nemest előlő hatalomszomj kielégitésével vesztegetni a drága időt, merev politikai irányzataival. . . .

Hogy kitüzött tárgyunkra térjünk: szükség felvonni a figyelmet azon **biztositási mozgalmakra** is, melyek hazánkban kivált egy évtized alatt keletkeztek.

Az ujabb időszakban átalános lelkesedéssel fogadta a nemzet az első magyar általános biztositótársulat keletkezését; mert ez volt az első vállalat, mely gyarmati helyzetünkben, az idegenek által, érdekeink kizsákmányolásával üzött biztositások nyügeitől szabadulást, menekülést adott.

Felkarolta a nemzet a vállalatot, mely kellő virágzásnak is indult.

Csakhamar uj biztositótársulatok keletkeztek, melyeknek egymással versenye a társodalomra káros befolyással nem lehetett, kivált előbbi nyomorult helyzetünkhöz képest, midőn idegenek zsebét töltötték biztositási filléreink, s a pénz többnyire kivándorolt, melynek forgalma idegen országokat boldogitott. . . .

Később már oly biztositási vállalatok is keletkeztek, melyek a bennök vetett bizalomnak meg nem felelhettek; vagyis eljött a széldelgés korszaka, ami a biztositási üzelemnek túlfeszitése miatt elő szokott állani; mert nálunk megszoritó rendszabályok nem hozattak ezen üzletág szabályozására. . . .

Mint mindenben, ugy a biztositási üzlet terén is, **haladásnak** kell előállani.

A nagyon elterjedt biztositási üzletet **szabályozni** kell!

Nem megszoritó rendszabályok utján, melyek amaz üzletet elnyomják, hanem **életrevaló verseny által!**

Annyi sok panasz hangzik el a biztositótársaságok némelyike ellen, a kárfelvételek és a fizetések tekintetében önkénykedések miatt, hogy csupán a törvény óltalma nem elég, a közbejött és közbejöhető ravasz rászedések megtorlására.

Átlátták már azt más nemzetek kormányai régen, hogy a biztositási üzlet ellenében védeni kell a közönséget; hogy olcsóbb árért ugyanannyi értéket biztosithasson mindenki, és pedig a biztositási összeg veszélyeztetése nélkül; s hogy a biztositásokból felhalmozott nagy mennyiségü tőkék nem egyesek zsebei töltésére szolgáljanak alapul, hanem a forgalomnak, s a nemzetnek magának visszaadassanak kölcsönök, vagy országosan hasznos, szükséges befektetések utján. . . .

Mig a szabad Észak-Amerika a biztositótársulatok kicsapongásai ellen rendkivül megszoritó rendszabályokat hozott, Poroszország, Svájcz, Dán-, Svéd- és Norvégországok nyilvános állami **tüzkár biztositó intézeteket állitottak**; Franczia**ország-, Szászország-, Dánia- és Angliában** pedig már nyilvános **állami életbiztositási intézetek** vannak, melyek a biztositást **biztossá**, a mellett **olcsóbbá** is teszik. . . .

Jó lenne a mi kormányunknak is ilyesmire is gondolni a merev politikai hatalom végtelen szomja mellett!

Azt szeretnők, ha a kormány maga inditványozná, hogy **állitsunk állami biztositóintézeteket!**

— **Horn Ede** Pozsonyban tegnap csakugyan megválasztatott **országgyülési képviselővé** nagy lelkesedéssel **73** szótöbbséggel. A Deákpárt minden erejét összeszedte, de diadalra nem juthatott. Jókai a P. L. szerint Pozsonyban volt és Horn érdekében működött; eljövetelekor fáklyászenével tiszteltetett meg az ellenzéki választók által. — A választás reggeli 8 órától délutáni 2 óráig tartott. Örömünket fejezzük ki e választás felett, részint mert oly kitünő pénzügyi tehetségre, minőnek Horn el van ismerve, az országgyülésen nagy szükség van, részint, mert, mindent összevetve, **Horn Edét ellenzékinek** tartjuk!

— **Strossmayer** püspök kijelenté Zágrábban, hogy a Magyarországgal kötött egyességet elismeri, s megjelen a horvát országgyülésen.

— **Bécsben** Holzgethán b. pénzügy, Petrino b. földmivelési, Stremayer közoktatási miniszterré neveztettek; Tschabuschnigg az igazságügy vezetésétől fölmentetett.

— **Albrecht** herczeg Varsóban szombaton fogadtatott az orosz czár által, ki osztr. uhlanus egyenruhában volt; és a herczegnek a Sz. György rend nagy keresztjét adományozta. Nagy katonai ünnepély volt; a zenebandák az osztrák hymnust játszották.

— **Madridi** hirek szerint **Hohenzollern Lipót** herczeghez küldöttség menesztetett Poroszországba, a spanyol korona elfogadása tárgyában. E jelöltség a cortes tudta nélkül állittatott fel.

Ujdonságok.

* **Az ujonan** választott debreczeni ref. **egyháztanácsosok** névsora következő: Rácz György 416 szavazattal, Csóka Sámuel 401. Bánky István 399. Komlóssy Imre 397. Makó István 394. Csanak József 384. Molnár György 374. Buzás Pál 367. Papp József 363. Márton Lajos 357. Kovács Lajos 352. Oláh Károly 351 Király József 350. Tegze Imre 350. Tóth István 349. Gönyey Károly 346. Katona István 345. Szabó Lajos 345. Megyaszay Imre 343. Laky Lajos 341. Barcsay Miklós 339. Simonffy Imre 339. Alibán Mihály 334. Palay Miklós 334. Dalmi Károly 332. Liptay Miklós 332. Varga Lajos 330. Vecsey Imre 330. Harsányi Gábor 329. Szabó Bálint 328. Böszörményi Pál 326. Sápy Sámuel 325. Nagy Lajos 324. Tóth Antal 322. Kovács János 321. Veszprémi Sámuel 321. Poroszlay László 320. Simonffy Sámuel 319. Harsányi Sándor 317. Jóna Dániel 317. Veress László 317. Antal Gábor 316. Dobray István 316. Magyar Gábor 315. Tóth Ferencz tanár 311. Szatmári Sándor számvevő 309. Sárga Jakab 308. Ágoston János 307. A. Nagy József 307. Kerekes József 306. Telegdi K. Lajos 306. Török Pál 305. Vásáry István 305. Mezey G. 304. Csikos F. 301. Jámbor F. 301. Kovács D. 301. Török J. 301. Boruzs M. 299. Pálffy D. 297. Beke M. 295. Kardos István 290. László Sándor 289. Géber Mihály 287. Tóth Sóma tanár, 287. Szőllossy J. 286. Ármos B. 285. Szombati I. 285. Ungváry J. 285. Sárváry J. 281. Dobray József 279. Mészáros József 279. Nánássy Ferencz 278. Papp Sándor 278. Kiss Lajos 277. Udvarhelyi Károly 276. Kis Orbán János 275. Sesztina Lajos 274. Muraközy Károly 273. Dinnyés Károly 272. Nagy Ferencz tanácsnok 270. Bodó Sámuel 269. id. Mike Ferencz 269. Papp Ferencz jegyző 269. Szabó Sóma 268. Simon István 266. Kiss Sándor 265. Szalay József 265. Albert István 264. Telegdi K. László 262. Jeney Imre 260. Margittay István 260. Biró József 289 id. Harsányi János 259. Kiss András 259. Márton László 259. Szabó Mihály 259. Vértessy István 258. Imre Sándor 257. Móricz András 256. Sombory Imre 253. V. Szabó Miklós 251. Csáthy Lajos 249. Sz. Nagy Károly 248. B. Szabó Lajos 244. Csáky Gergely 242. Tóth József tanár 242. ifj Bácsy László 238. Nagy Ferencz ügyvéd 238. Szikszay József 238. Paksy Imre 237. Katona Mihály 235. Kerekes György 235. Szilágyi Gábor 235. Borsos Ferencz 232. Brukner Ernő 232. Nánássy László 231. Rácz József 231. Patay István 228. Ökrös János 227. Baik András 225. Kiss György 225. Varga Imre 225. Báthory Bálint 224. Daku Mihály 224. Bészler Lajos 223. Polgári András 221. Vértessy János 220. Tóth József ellenőr 218. Marjalaky Mihály 216. Fényes Menyhért 215. id. Koncz Lajos 214. Takács Miklós 213. Varga János 210. Faragó István 206. Kovács György 206. Tóth Ferencz jegyző 203. Balogh Ferencz tanár 202. Tóth János 202. Vásáry András 202. Konti Lajos 200. Tóth Mihály tanár 197, Báthory Sándor 196. Dr. Kmetty Pál 195. Vásárhelyi Sámuel 194. Kardos László 193. Sánta István 193. Szabó Imre 191. Kiss Gergely 190. Kulcsár Dániel 189. Rácz Mihály 188. Gelenczey Pál 185. Szecsey Sándor 183. Szücs Mihály 183. id. Czapó Lajos 182. Szekeres Sándor 182. Szilágyi Samu 181. Sárváry Ferencz 179. Tóth Bálint 179. Harsányi János 177. Kádár Bálint 177 Domokos Lajos 174. Nemes Gábor 174. dr. Kain Albert 172. Böszörményi István 171. Fráter Imre 170. id. Jeney József 170. id. Jobágy János 169. Gyulay István 168. Csontos József 167. Veress János 165. Laky Imre 164. Balogh Imre 160. Dávidházy Imre 160. Kocsy Sámuel 160. Borbély János 157. Szatmári Sándor (szücs) 156. Horváth József 151. Tüdős János 148 szavazattal választattak meg.

Póttagokul bejegyezvék: Böszörményi István 146. Szathmári Gábor 144. Budaházy József 140. Tóth Sámuel 135. Tamássy Károly 134. Teremi János 134. Varga Ferencz 132. Csurka János 131. Kiss Mihály 125. Karap Mór 123. Kovács Sándor 123 Papp Ferencz 123. Vecsey V. 122. Szántay J. 120. Szöke I. 119 Imre G. 116. Mezey István 116. Csiffi László 114. Öri István 114. B. Nagy János 114. Ujfalusy Sámuel 114. Varjas István 114 Csonka D. 113. Miskolczy János 113. Ujházy Károly 113 Csanády György 112. Jeney István 110. Beke Károly 105. Csiszár Ferencz 104. Szabó József tanitó 104. Vértesy István 104. Herczeg János 103. Békési Péter 102. Beke Antal 101 .Deli Tamás 101 Somossy István 100. Szücs István 100.

* **A nőegyleti árvaház megnyitása.** T. Szerkesztő ur! Megható ünnepet ültünk tegnap délután 4 és 5 óra között a péterfiai 898. számu ház udvarán, a nőegylet által ideiglenesen [illegible]ott s czélszerűen berendezett árvaház megnyitásának ünnepét! — A kitüzött időben kezdtek gyülni az érdeklett helyre a lelkes választmányi tagok, férjeik társaságában közülök nehányan, megérkezett a minden jóért, nemesért melegen buzgó s ez egylet létrehozása, s ily kevés idő alatt bámulatos erőre juttatása körül fáradozott s mindunatlan tevékeny elnök Bethlen Mikó Róza grófnő, a munkás alelnökök, s Kornis Zsigmond grófnő társaságában!

3/4 5 órakor kezdetét vette az ünnepélyes szertartás, mely egyszerüségében megragadó, lélekemelő, magasztos volt. Az erre elnökileg fölkért **Tóth Sámuel** főisk. hit tanár, szivből jött, szivhez szóló s szépen kidolgozott és jól elmondott rövid alkalmi beszédet tartott, melynek dicséretére többet mondanom a szerénység tilt; fogja majd olvasni nyomtatásban a t. közönség;

TÁRCZA.

Jézsuita és vörösinges.

Történeti regény.

— Irta: **Scheibe Tódor.** —

(Folytatás.)

— Minő jutalmat kivántok ti én tőlem? — kérdezé.

— Legalább száz aranyat! — válaszolt a markotányosné. Ha ennyit össze nem kapargathatsz, akkor el vagy veszve.

— Nem százat, de ötszázat adok én nektek, — válaszolt Marina. Most ugyan nincs nálam; de megtaláljátok azt barátaimnál, ahol én azt elrejtém, az általok már ismert helyen. Kövessetek engem azonnal oda. Nektek most jó lovatok van, fogjátok be a talyigába; hozzátok el magatokkal amit nem akartok visszahagyni és mi Soléból örökre eltávozunk.

— Hát aztán mennyi pénzt kapunk mi?

— Én ötszáz aranyat igértem nektek. Nem vagytok ezzel megelégedve? Hanem akkor velünk kell maradnotok és minket oldalutakon Tirolba kell szállitnotok.

— Áll az alku! — szólt az asszony; — férjem mindjárt fog, és mi indulhatunk.

Néhány perczczel később már mindhárman utban voltak, hogy Solét odahagyják.

Mig ez igy történt, azalatt a kapitány intézkedett, hogy a katonák, kik egy hadnagy felügyelete alatt Soléban tartózkodtak, összevonassanak, hogy állitólag egy kellemes expeditiót végezzenek.

Az alatt a markotányoskocsi szerencsésen kiért a városból, s a ló gyorsan ügetett előre az országuton. Majd letértek a mezei dülőutra s csakhamar oda értek a kis lakhoz. Oda mentek a tört ablakhoz, melyen Marina azonnal át akart mászni.

— Megálljunk! — szólt a markotányos. Óvakodnunk kell, nehogy elárultassunk. Szerencsére van nálam két töltött pisztoly. Egyiket én veszem a kezembe, a másikat a nőm; ha árulást sejtek, akkor lövünk és bemászunk a házba.

Marina, miután ez elővigyázati rendszabály meg volt téve, bemászott az ablakon, gyertyát gyujtott a konyhában s megnyitá az elrejtett csapóajtót.

— Jöjjenek fel önök! — kiáltott Marina le. — Két jó barátommal jöttem, kik a tovább menekülésben segélyünkre lesznek.

A másik pillanatban a hadnagy és a fővadász már a konyhában voltak. Nagy gonddal lehettek ők ápolva; mert már annyira felüdültek, hogy könnyeden mozoghattak. Meglepetve szemlélék a foglyok a terjedelmes termetü nőt és férjét a vörös szakállos markotányost, kik pisztolyt szegezve álltak ott.

— Ha ti barátaink vagytok — szólt Schmiedburg, — miért irányozzátok akkor fegyvereiteket reánk?

— Azt csak azért teszik, — szólt Marina, — mert félnek tőletek; azonban mindjárt másképlesz az. Mi most ötszáz aranyat adunk nekik, mit én meg is igértem, nehogy eláruljanak minket. Azután tökéletesen rendben leszünk.

— Ötszáz aranyat? — kérdé Schmiedburg elcsodálkozva. Hiszen nekem egyetlen fillér sincs a zsebemben.

— Semmi vitatkozás, én előhozom a pénzt, — szólt Pferschner, kinek a leány intett. Elvonult a markotányos mellett, ki a pincze lejáratnál állott s egy gyors lökéssel lebuktatá őt a mélységbe, a mikor a pisztoly dörögve sült el.

A markotányosné azonban nem veszté el lélekjelenlétét. Visszaugrott és hangosan kiáltott:

— Ezt megkeserülitek! Ki felém közeledik, meghal.

— Ne oly hevesen jó asszony, — szólt Pferschner. — Jól láttam én, hogy pisztolyán nincs lőkupak. Löjjön, ha tud.

A markotányos, ki nem a legkellemesebb érzés közt jutott alá a 7—8 lépcsővel ellátott pinczébe, lármázott, káromkodott és árulás felől panaszkodott.

Marina nem sokat törődött vele és nem is tartott többé a markotányosnétól sem.

— Most gyorsan menekülnünk kell, — szólt a szökevényekhez. — Ezek a nyomorultak elárultak minket. Isten segélyével azonban sikerült őket kijátszanom. Jó futó lovuk van s talyigájuk még künt áll; ezt mi hatalmunkba keritjük és remélem, hogy szerencsésen áthatolhatunk idegen területre.

— Igen, de előbb ezt az olasz macskát meg kell szelideitenünk, — szólt Pferschner s egy több öles hosszu kötelet hozott elé. Hé! kedves markotányosné asszonyom! Lesz oly szives, és megengedi, hogy megkötözzük? Csak nem kell vonogatózni. Hiszen csak tréfa az egész.

Az olasz nő szemei szikráztak, de nem mert a katonáknak ellenszegülni.

Kezét hátrakötötték s miután ez megtörtént, oly udvariatlanok voltak a harczfiak, hogy lábára békót vetettek, azaz megkötözték azt is. A hosszu kötelet ekkor ketté metszék s e felerészével világitás mellett lementek a pinczébe, hogy a márkotányost is ártalmatlanná tegyék.

Midőn az olasz nő ezt látta, fölébredt benne a remény, hogy az ő kedves életpárja a vadászoknak ellent áll s őket összeszurdalja. Azért hát teljes erejéből kiáltozott:

— Bátorság Antonio! Csak ketten vannak. Szurd le azokat az átkozott német ebeket! Éljen Olaszország! Győzni vagy halni!

A leány félt, hogy az olasz tört fog ragadni. De arra nem került a sor. A nyomorult minden bátorságát elvesztő s jajveszékelve kérte a „pardon“-t.

Miután nem történt vele egyéb baj, mint az, hogy gúzsba köték, dicsérte nagylelkü ellenségeit s csak feleségét okolta, mint a ki öt szerencsétlenségbe dönté.

— Cujonni! — kiáltott az olasz nő, midőn ezt meghallá.

A gyöngéd házaspárt közelebb hozák egymáshoz, a mennyiben a nőt férjéhez leszálliták a pinczébe.

Ez mind nehány percz alatt történt. A csapóajtót lezárták és sietve odahagyták a lakot.

De ideje is volt.

Már hallák a éj csöndében a közelgő katonaság neszét. Még ugyan a hépehupás földön nem lehetett azt látni, de alig lehettek távolabb már nyolczszáz lépésnyinél.

Midőn már a talyigán ültek, vette észre Marina, hogy a gyertyát az asztalon égve hagyták.

— Annál jobb, — válaszolt a hadnagy, — legalább körültekinthetnek a konyhában s észrevehetik a csapóajtót; különben könnyen megtörténhetnék, hogy a foglyok a pinczében nyomorultul vesznének el.

— Csak magunkra gondoljunk most, — szólt Pferschner, ki az ostort kezébe vette, — mert nem kis fáradságunkba fog kerülni az előörsökön átsiklani.

A fővadász az első ülést foglalta el; Marina és Schmiedburg hátul foglaltak helyet s megindult a jármü a mezei uton.

A teljes hold egészen megvilágitá az éjet s gyorsan haladhattak a tengeri között, habár a talaj egészen át volt nedvesedve. E körülménynek az az előnye volt, hogy a szekérzörgés és lódobogás nem hallatszott meg s remélheték, hogy üldözőik elől elmenekülhetnek.

Nemsokára magasabb térségre értek, a honnan visszatekintve látni lehetett, hogy a gyertya világa, mely eddig az ablakból sugárzott ki, egyszerre eltünt. A katonák bizonyosan akkor vették a házikót körül.

A menekülők alig lehettek onnan ezer lépésnyinél távolabb.

Marina biztatta a fővadászt, hogy csapjon végig kissé a lovon, mivel gyanitá, hogy pár percz mulva üldözőbe veszik őket.

— Azőlaszok — szólt — megtalálják a nyomot a puha talajon s igy könnyen tájékozhatják magukat. Csak jobbra ne tartsunk nagyon mert könnyen a tóhoz juthatunk, hol a szabadcsapatok tömörültek.

A hegyi ut sötétebb lett, mert sürü bokrok fedék el a látkört. Azonban midőn a tisztásra értek, látták az őrtüzet s a körül egy csapat katonát, kik fegvereiket gulákba álliták.

— Dio elemente! — kiálta fel az olasz nő — most már el vagyunk veszve.

Ezt gondolta a fővadász is, miközben megállitá a lovat s igy szólt:

— Mondhatom, hogy jól megy a dolog! Elől is, hátul is ellenség s két oldalt áthatlan sürü erdőség. Ne szálljunk le? Talán könnyebben menekülhetnénk.

— Alig hiszem, hogy lesz ahoz elég erőnk, — szólt Schmiedburg. — Ha remélhetnők, hogy tisztességes ellenség kezébe kerülünk, magunk megadását legczélszerübbnek tartanám; mert innen menekülni, hol több mértföldnyire bukkanhatunk ellenségre, alig lehet.

— Nekünk nem szabad magunkat elfogatni, — szólt Marina. — Ez halálomra válnék.

— Nemes szivü hölgy, — szólt Schmiedburg, — neked nem is szabad életedet és szabadságodat koczkáztatnod. Mi elhagyjuk e kocsit s haladj te egyedül utadon. Eredj hazámba; igyekezzél Bécset elérni. Atyámat Reichelnek hivják, ki ott gyártulajdonos. Ő tégedet szivesen fogad, ha tőlem üdvözletet viszesz. Jól jegyezd meg nevet: Reichelnek nevezik őt!

— Kedves barátaim, — szólt Marina, — tegyünk ugy, mint a mult alkalommal; feküdjetek be és én rátok vonom a gyékényt.

A vadászok megfogadták a szót s hirtelen leheveredtek a szekérderékba, mert már távolról hallani lehete az üldözők zaját.

Valóban nyomukban voltak üldözőik.

Marina megsuhogtatá az ostort s gyorsan hajtott tova a fennsikon.

Alig haladhattak nehány száz lépésnyire, midőn előőrsre bukkantak, mely a szekeret megállitá.

Tábori hangot s tábori jelt kérdett.

— Oh te csacsi! — válaszolt az olasz nő. — Hát nem ismered Marinát? Nem hallottál még mitsem felőlem? Én előre megyek, hogy Garibaldival találkozhassam.

— No, az már más! Asszonyféléktől ugy sem kérünk tábori szót. Különben is ismerlek én. Hiszen együtt harczoltunk a Ledrónál. Azonban hogy háboritlanul vonulhass tovább, tudatom veled a hangot és a jelt. Kettős taps és „szent Márk.“

— No majd csak megtartom az eszemben. Isten veled!

A jármü tovább haladt s oly meredélyhez értek, hogy a ló csak lépést mehetett tovább.

Már a közelebbi perczekben ismét megállitták a leányt, még pedig lovas portyázók.

A leány megmondta a tábori szót és jelt s ezek megelégedve vonultak tovább.

Most kettős gyorsasággal hajtotta Marina a lovat, mert a zaj mindig közeledett utánok.

Oly örült gyorsasággal haladtak lefelé völgy irányában, hogy a talyigában ülők minden perczben azt hitték, hogy izekre törik a gyönge jármü, vagy fölborulnak.

A völgy néptelennek látszott s a leány egy keresztuthoz ért. Balfelé forditá a lovat s a hegyek közt vágtatva hajtott tovább.

Végre megállott s az ernyőt levonta a vadászokról, kik széttekintvén, észrevették, hogy már megvilágosodott s a hegyek ormai mögül a nap is kezd kikelni. Egy vadregényes völgyben, patak közelében voltak. Völgyet és halmot sürü bokrok boritottak.

— Jó reggelt! — szólt hozzájok nyájasan az olasz nő; — mi most már Tirolban vagyunk s talán minden veszélyen átestünk, Szálljanak le és segitsenek a szekeret a sürübe bevonni; ugy hiszem egy órácskát talán meg is pihenhetünk itt.

Schmiedburg és Pferscner sokkal erősebbeknek érzék már magokat s utóbbi igy szólt:

— Most már valóban érzem hegyeinknek üde légét. Légy üdvözölve szülőhazám! Nem is reméltem, hogy lássam valaha többé földedet!

— És kinek köszönhetjük mi e szerencsét? Csak egyedül kegyednek Marina! — szólt Schmiedburg s lelkesedve csókolta meg a hölgy kezét.

— Én azt hiszem, most már biztosságban vannak önök, — szólt a hölgy, — már több mint egy órája, mióta olasz katonákkal nem találkoztam, és nem is hiszem, hogy ők e völgyig hatoltak volna el valaha. Most pihennünk kell! A ló is ugy ki van fáradva, hogy nem haladhatnánk már ezen tovább. Fogjunk ki, hadd pihenje ki magát e szegény pára is. Ni már is le akar fekődni.

(Folyt köv).

majorsági föld.
A nagyerdő melletti sétakertben, 7 nyilas majorsági föld, szőllővel s a legfinomabb termő gyümölcsfákkal beültetve, akár együtt, akár külön nyilasokra szakasztva, **szabad kézből eladó.** — Értekezhetni irásuta tulajdonos Kerekes Jánosnéval, a vénkerti szélmalomban 258. 3—3

— kiemelte szónok e beszédben a nőegylet jótékony voltát, az atya s anya nélküli árvák siralmas sorsát, kik ugy szóratnának szét, mint a buza kévének szálai, melynek kötele elszakad, ha az egyház, a jóltevő nőegylet s nemes szivü emberbarátok ügyöket kegyesen föl nem karolnák; méltányolva nevezte meg az árvaház kegyes érzelmü tulajdonosnéját, s 2-ik alelnök Veress Szathmáry Teréz urhölgyet éltette! A lankadatlan buzgalmu elnököt derék alelnököket s választmányi tagokat, az igen tisztes felügyelő nőnek hivatása betöltésére érzékenyen intve, szép állásában erős türelmet egészséget óhajtott. Végül meleg szavaiban az intézetnek a nőegyletnek elömenetelt s fölvirágzást kivánt, mit a jelenvolt díszes közönség buzgó éljenzése követett.

Elnök grófnő meleg kézszoritással üdvözölte a szónokot, a jelen voltakat, választmányi tagokat, alelnököket, kiket, mint mindig, ugy ez alkalommal is a folytonos kitartás és munkásságra testvérileg kért föl s lelkes szavakkal buzditott s az ezen társaság a páratlan derék elnök s kegyes adományozó háztulajdonos éltetése mellett nagy lelki élvezettel az ünnepély szinhelyéről eloszlott.

Kár, igen nagy kár, hogy a nép alsóbb osztályából — melynek érdekében e megnyitott árvaház jelentékenyi hézagot pótol — a kellő értesitetés hánya miatt nem nagy számmal jelentek meg az ünnepélyen — miért fájdalmukat magok a jelen voltak is hathatósan tudtára adták az elnökségnek. Igen, ott kellett volna lenni az összes város népének, hogy minden tag onnan lelkesedést véve, sietett volna istentől nyert vagyonából ne hány fillért a már is áldást árasztó nőegylet javára időnként föl ajánlani.

Debr. 1870. jul. 4. V . . . .

* **A dalegylet** munkában levő z á s z l ó j á r a ujabban adományoztak: Herczeg Jánosné 1 ft. Szilágyi Istvánné 1 ft. Horváth Laura Balkányból 50 kr. Kálmán Lajosné 50 kr. Kálmán András 50 kr. Kálmán Róza 20 kr. Trócsányi Ferencz 1 ftot, együtt **4 ft 70 kr.** Fogadják az adományozók a dalegylet szives köszönetét.

Komlóssy Imre,
a dal-egylet elnöke.

* **A sürgönyök** kézbesitésében uralkodó lassuság, mely a távirdai hivatalnál mutatkozik, mindig boszantóbb kezd lenni. Tegnap H o r n E d e m e g v á l a s z t a t á s á r ó l érkezett ide távirat d. u. **5** óra **30** perczkor s kézbesittetett **6** óra **15** perczkor. Tehát h á r o m n e g y e d ó r a kellett arra, hogy a távirdai eljáró a piaczra, szerkesztési irodánkba elküldessék. E késedelem miatt az érdekes táviratot nem közölhettük. Itélje meg a t. cz. közönség, hogy megfelel-e ama hivatal kötelességének? Kivalt hirlapok számára érkező sürgönyök a z o n n a l kézbesitendők lennének, mivel ennyi szolgálatot és méltánylatot megvárhatna a közönség bármely hivatali közegtől, mely az ország pénzéből tartatik fen! Ez az utósó eset, melyben megtartóztatuk magunkat, hogy ily hibát orvoslás végett a keresk. ministeriumhoz fel ne jelentsünk!

* **A nagyerdei fürdőház** haszonbéri árverése tegnap tartatott meg: Á r o n M i k s a vette ki a szokásos 6 évre 2106 frt évi bérösszegért. Volt alkalmunk bériővel szót váltani uj vállalata felől s mint egyes elejtett nyilatkozataiból következtethetjük, oly czélszerü s egyszersmind üdvös intézkedéseket szándékozik behozni, melyek a nagy közönség s a vállalkozó számára is egyenlő mérvben fogják megteremni gyümölcseiket. Egyébiránt a tanács még nem mondta ki az árverés helybenhagyását.

* **Rónai Gyula** kedvencz drámai szinészünk Váradról pár napra átrándult városunkba, barátai látogatására. Üdvözöljük a viszontlátás meleg érzetével.

* **Temetői idyll.** Vasárnap délután különböző czélból több látogató sétált ki a czegléduteai temetőbe. A katonaság egy része régebben nem egyszer követett el itt már a hely méltóságához nem illó dolgot, kiméletlenül tördelték a gyenge csemeteket, összedulták a sirhalmokat; ezért a városi hatóság közbejárása folytán ki lőn adva a katonai parancs, hogy oda nem szabad járni, s a katonák ellenőrzére őrök is rendeltettek. Ezen őrök multi vasárnap is kisétáltak a temetőbe fegyveresen, és az ott levő, nagyobb részt felnőtt ifjakból álló közönséget a legdurvább módon figyelmeztették a távozásra, sőt néhány ifjut be is kisértek a kaszárnyába. Hiteles szemtanutól hallottuk, hogy azok az együgyü polyák katonák a fán eprésző gyermekekre fegyvert szegeztek, vadul kiáltozván reájok; majd az ifjak legszebb kérdéseire is a puska tusával, vagy ökleikkel válaszoltak. E barbár eljárás a legszigorubb megrovást érdemli, mert a katonai őrök nem voltak arra utasitva, hogy a polgári osztály felett őrködjenek, annyival inkább nem lehettek arra felhatalmazva, hogy ily gorombaságokat vihessenek véghez. A katonai hatóság bizonyára nem fogja hagyni büntetlenül ezen botrányos eljárást!

* **Nagyujutczáról** Széchenyi-utczára és viszont csak ugy lehet eljutni, ha vagy a piacz, vagy az ujsor felé félkört kerülünk. Régen belátta mindenki annak szükségét, hogy a két utcza közt átjáró nyittassék; de soha meg nem kiséreltetett a fölmerült tervek kivitele. Most alkalom volna a széchenyi utczai 1789 ik számu ház megvétele által — mely a Debreczen f. évi 103. számában közlött hirdetés szerint szabad kézből eladó — a kivánt helyen utczát nyitni! Ajánljuk a szépitő bizottmány figyelmébe! (B e k ü l d e t e t t.)

* **Füvészkertutczáról** az a panasz érkezett hozzánk, hogy ott éjjelenkint valami csendháborító szokta zavarni az ablakok csapkodásaivel a nyugvó polgárok éjjelét, és a város azon részén nem találkozik egy őr, ki a szeszélyes ficzkót rendre utasitaná.

* **Meghiusult kisérlet.** Boschetti András városunkbeli olasz származásu polgár a ministeriumtól ingyen kapott eredeti japáni selyembogár-tojásokat, hogy azokkal — mint szakértő — tegyen kisérletet hazánkban is. A bogarak jól keltek ki és remény is volt 3—4 mázsa gubót nyerhetni, azonban a negyedik alvás után — mikor a czél nem messze volt — a selyemhernyók egyetlen egyig eldöglöttek. Hasonló eset érte gazdasági intézetünk selyemhernyóit is. Érdekes volna már most a kisérlet meghiusulásának okát is kikutatni.

* **Néhány debreczeni ember** e napokban tengeriért ment a Nyirbe; utközben hazajövet találnak több üres szekeret, s ezek nem tértek ki a mi embereink elől, miért szóváltás, majd veszekedés keletkezett az utasok között; mely azzal végződött, hogy Óvári Ferencz debreczeni embert a nyiriek életveszélyesen megsebesitették; e szegény embernek egy év előtt elhalt a neje, s itthon négy kiskoru gyermeke várta haza a szeretett édes atyát, de csak a szekér jött elő, mert — elég szégyen a beteg társaira — a debreczeni polgárok szerencsétlenül járt polgártársukat ott hagyták vérében fetrengve az ellenfél határán, s most idegen kezek örködnek felette Nyir-Bátorban; gyermekei pedig itthon nélkülözik egyetlen gondviselőjüket. Az ily felebaráti szeretetlenség megrovást érdemel.

Országgyűlési értesitő.

A Képviselőház ülése jul. 4-kén.

Elnök: Somssich; miniszterek jelen: Szlávy, Rajner, Horváth, Kerkápolyi. Több kérvény adatik be. — G u b o d y Sándor interpellálja a közlekedési ministert, van-e tudomása a ministernek az 1867 ik és 1868-ik években a gabonaszállitás körüli akadályokról s az e miatti károkról?, s van-e szándékában, hogy intézkedéseket tegyen, a jelen évre, hasonló károk meggátlására?, jelesen azon kiáltó árkülönbség elenyesztetésére, mely a Czegléd ről Pestig és Pestről Czeglédig szállitásnál fizetendő, és végre a déli és tiszai vaspályánál intézkedett-e, hogy a közlekedés fokozódott igényeinek elégtétessék? — S i m o n y i Ernő interpellálja a pénzügyministert, következőképen: Őszre nagyobb gabonaüzlet látszik keletkezőben, ami nagy pénzforgalmat fog létrehozni; az illető szükségletet fedezni, első sorban az osztrák nemzeti bank van hivatva. De ezen bank a Temesváron levő fiókjának, mely 1,100,000 frtról 2. millióra kivánta emeltetni illetékét, azt felelte, hogy ezt addig nem teheti, mig állása Magyarországon törvényesen el nem ismertetik. Ugyancsak a bankigazgatóság legközelebb a magyar kölcsön sorsjegyekre nézve kimondta, hogy azok Magyarországon kivül épen nem, s Magyarországon belül is csak épen annyiban fogadtassanak el, a mennyiben a fiókbanknak értékpapir üzletére rendelkezés alatti készlete engedi. Intézkedett-e tehát a pénzügyminister, hogy az őszi pénzszükséglet kielégittessék? — Az interpellatiók kiadatnak az illető ministereknek. — A kérvényi bizottság véleménye ellenére, Irányi felszólalására átadatik august 16. 17. 18. napjaira a képviselőház nagyterme az országos tanitóegylet gyülése tartására. — Ezután a ház áttér a napirendre, mely a törv. tj. tárgyalása. H u s z á r I s t v á n szerint a helyzet tarthatlan (!), s azért üdvözli a törv. javaslatot! S i m o n y i Lajos b. A törvényjavaslatot oly boltozathoz hasonlitja, mely két oszlopon nyugszik, u. m. a virilis szavazaton és a főispáni mindenhatóságon. Tóth Vilmos — ugymond — részvénytársaságnak tartja az országot, melyben mindenki csak élvezni akar. Hogy az ifjabb nemzedéknek, mely az absolutismus alatt nőtt fel, egyik tagja ugy vélekedik, azon nem csodálkozik; de hogy azon idősebb honfiak nem ugy gondolkoznak, kik a megyéket hiven szolgálták, meg van győződve. Jóravaló parlamenti kormány erős önkormányzati hatóságok nélkül fön nem állhat. Oly eszközökkel, melyek az egyéni szabadságot megsemmisitik, nem akarja fentartani a magyar felsőséget a többi nemzetiség felett. (tetszés a baloldalon) A virilszavazatok osztályokat, kiváltságokat alkotnak, melyeket 1848-ban a nemzet eltörölt. Rajner helytelenül tett hasonlitást Poroszország állapotából; ugy akár Oroszországra is is hivatkozhatott volna, ahol nincs önkormányzat. Mi nem akarunk Porosz és Oroszország példáján boldogok lenni, mert van nemzeti geniusunk, mely után indulnunk kell. Tisza K. hat. javaslatát pártolja.

K e r k á p o l y i pénzügyminister Mocsonyi Sándor tegnapelőtti beszédének czáfolatával foglalkozott. A jobboldalnak leginkább tetszett azon okoskodása, hogy a törvényjavaslat a főispánt csak ellenőrré és felügyelővé teszi, s ennél több csak akkor lesz, ha a törvényhatóságok és tisztviselők nem teljesitik kötelességüket.

M u k i c s Ernő az alkotmány alatt a nép souverainitást érti. A centralisatió csak azon alkotmányt biztosithatja, melynek czége a zsarnokság, s megöli azt, melynek alapja a szabadság.

P a t a y István sokkal okosbbnak tartja röviden és jól beszélni, mint sophismákkal telt hosszu és rosz beszédet mondani. (Derültség) A törvényjavaslatot, mely a megyét meg akarja semmisiteni, s a néptől jogait elrabolni, nem fogadhatja el, hanem pártolja elvtársai határozatát.

L a t i n o v i c s Vincze pártolja a törvényjavaslatot, mert a megyei instutitio utjában áll a parlamentarismus fejlődésének.

B o r l e a Zsigmond tagadja, mtntha a 48-ki lázadásnak Erdélyben a román nép lett volna oka.

A törvényjavaslatot, mely az absolutismust állitja vissza, nem fogadhatja el nemzetiségi szempontból sem.

Ülés vége fél 3-kor.

Fővárosi értesitő.

** J ó k a i m i n t e r k ö l c s i j ó t á l l ó. Pozsony baloldali köre kérdést intézett volna Jókaihoz, vajon Horn elcsavarodott-e a baloldali politikától vagy sem? Jókai azt felelte volna válaszában, hogy Horn csakugyan az o p p o s i t i ó h o z tartozik és neki a szó szoros értelmében barátja, és ugy nyilatkozott volna, hogy Samarjay baloldali jelölt nagy szolgálatot tenne a hazának, ha Horn javára visszalépne.

** R i t k a v e n d é g l á t á s! Pár nap előtt a városligeti nagy sörháznál több fiatal ember időzött s midőn egyike ezeknek fizetni akart, s azt az észrevételt tette, hogy a pinczér krétája d u p l á n f o g o t t: ez több pinczér czimborájával a fiatalt bottal támadta meg. Hősiességük azonban nagyon lankadt, midőn a többi jelen volt társ, egymásután röpitgeté a nyájas pinczérek fejéhez az asztalon levő üvegeket s utoljára a kéz ügybe eső székeket. A legfurcsább az egészben, hogy a több perczig tartó tusa alkalmával semmiféle igazságosztó rendőri közeg nem jelentkezett.

** P e s t v á r o s h a t ó s á g a — mint halljuk, jövőre bizonyos távolságra minden utczában locsológépet szándékozik a vizvezetéshez alkalmazni, melyet bizonyos, erre alkalmazott emberek fognak kezelni. Oh beh okosan teszi! Legalább akkor nem kell oly sok port nyelni s az utczák is tisztábbak lesznek!

** P á r n a p ó t a a fővárosban oly hideg szelek fujdogálnak, hogy sokan téli kabátban is dideregnek.

** A p e s t i d a l c s a r n o k épitését Strohoffer ácsépitész vállalta fel 14,760 forintért. Az épités Keresztszeghy Antal felügyelete alatt már f. hó 8-án megkezdetik s vállalkozó a dalcsarnokot aug. 10-én köteles egészen elkészülve átadni az egyesületnek.

Belföldi hirek.

*** T e m e s v á r t a kormány felsőbb gazdasági tanintézetet szándékozik felállitani.

*** E l ő p a t a k r ó l irják: Jul. 2-ára virradó éjjel két fürdővendég ellen gyilkolási merénylet követtetett el, több gyanus egyén elfogatott, a rend egészen helyre van állitva.

*** A c s a l h a t a t l a n s á g e l l e n Sz. Udvarhelyen mult hó 29-én a „Franciskánusok templomában" f é n y e s s i k e r ü e g y h á z i szónoklat tartatott.

*** T o k a j b ó l értesülünk a hozzánk beküldött gyászjelentésből, hogy B o r b é l y Nagy Miklós, élte 52-ik évében jun. 30-án meghalt, s e hó 1-én el is temettetett. — Béke hamvaira!

*** A „N y i r i K ö z l ö n y" inditványozza, hogy Szabolcsmegye monographiáját a bizottmány irassa meg. Csak aztán viszhangra találna ez életrevaló eszme!

*** A f e l s ő s z a b o l c s i ref. egyházmegyében néhai Litkei János helyett K o z m a J. eőri lelkész választatott esperessé.

Külföld.

— **A Spanyol** kortesben C a s t e l a r Emil, a rabszolgaság eltörlése tárgyában nagyszerü beszédet tartott. Az e kérdésre vonatkozó törvényjavaslathoz egy rövid módositást adott be, mely igy hangzik: „1872-ik évi január 1-től fogva spanyol földön rabszolgaságnak nem szabad létezni." Ennek folytán kivánta, hogy a rabszolgaság eltörlése azonnal mondassék ki, mig a kormány azt csak lassanként óhajtja végrehajtani. Lángoló szenvedélylyel és kérlelhetlen logikával védte radikalis álláspontját, ugy, hogy ellenfelei részéről is roppant tetszést aratott. — Többi közt ezeket mondá: Óhajtom és kivánom, hogy a spanyol nemzet is emelkedjék fel a rabszolgaság eltörlésével a társadalmi elvek azon magaslatára, melyek a nagyság titkát magokban foglalják. — Szükség, hogy mi Amerika földén, a mi még abból miénk, valóságos demokrata politikát kövessünk. A szeptemberi forradalom által jött el azon sajátságos pillanat, hogy azt megkezdjük, a gondviselés kedvezett nekünk. — El kelle már töröinünk a rabszolgaságot; megbánjuk, ha azt nem tettük . . . Ti Cubát katonai despotismus alatt tartjátok; királyaink is, kik itt alkotmányosak voltak, ott önkénykormányt állitottak; ministereink itt felelősek, amott önkényuralmiak valának; a sajtó censura alatt nyögött, a gondolatok el voltak nyomva; absolut uralom volt e földön, mely a népeket megöli. Ily körülmények közt gyarmataiknak soha sem adtátok meg azon jogot, hogy itt képviselve lehessenek; hogy kivánhatnók tehát, hogy soraikban a jogérzet kifejlődjék, hogy a rabszolgák ügye jobbra forduljon, kik természet szerint szabadok, mint az emberiség tagjai!: az erőszak, mely ezen ősi jogokat megtagadja, mely megöli a lelkiismeretet, meggyilkolja a lelket, — oly büntény, mely isten haragját és büntetését ki nem kerülheti! . . . A szeptemberi forradalom a rabszolgáknak visszaadta szabadságukat, a madridi juncta a rabszolgaságot az emberiség ellen intézett merényletnek nevezte; a gyarmatügyi minister velem együtt aláirt akkor egy nyilatkozványt, mely a rabszolgaság föltétlen eltörlését kivánta! Vagy már más az eszme más a kivitel. — ezt mondjátok? Tehát a földön mindig csak a rosz lehetséges, a jó mindig lehetetlen? Tagadom: és lenni kell egykor a kormányon oly férfiunak, ki eszméjét ki fogja vinni! . . . Ott nem állhat fen polgári társaság, ahol ily hirdetéseket lehet olvasni: „eladatik két kanadai nő, és két rabszolga nő, anya és leánya, együtt, vagy külön is!"; egy szeszély, egy fogadás . . . elválasztja az anyát gyermekétől!; a rabszolga meglánczoltatik, hogy nejétől, gyermekétől megfosztathassék!; csak akkor szabad, ha meghal! azért menedéke a rabszolgának az öngyilkosság! . . Rabszolgák ébredjetek életre Krisztus nevében, ti pedig rabszolga tartók reszkessetek: az ég igazságossága előtt! . . Gondolják meg uraim . . . és törjék szét a rabszolgaság bilincseit; s önöket a jelen század, mindenek közt legnagyobbakká fogja tenni!

Különféle k.

Régi iratemlékek egy délarábiai és palesztinai zsinagógából.

(A—Z.) A thorát vagyis a mózesi törvények öt könyvét, melyet nyilvános felolvasás czéljából minden zsinagóga szekrényében őriznek, csupán mássalhangzó betükkel, törvényesen tisztának elismert állatok irhájára szokták irni.

Ily thora-görelyek nem kis számban láthatók az európai könyvtárakban, s ezek részint a földult zsinagógákból, részint más valamely uton, nem zsidókezek által kerültek oda s legtöbbnyire olyanok, melyek semmi tudományos érdekkel nem birnak s legfelebb a kiváncsiság kielégitésére szolgálnak.

Majnai Frankfurtban azonban Alt János könyvkereskedő két oly thora-görelyt kapott nemrég egy keleti üzlettársától eladás végett bizományban, melyek mind találási helyül, mind sajátságuk szempontjából mindazoknak figyelmét magokra vonják, kiket az ószövetségi szöveg hagyományának története érdekel.

E thora-görelyek egyike Délarábiának nyugoti részéből került, ama himjariti királyárosból, mely az ó-szövetségi könyvekben U z a l néven van emlitve és csak Krisztus után öt századdal, az áthiopiai foglalás alkalmával nyerte a S a n a nevet.

E görelynek juhbőrből készült anyagja vörhenyeges szinre van csávázva. Ily bőr-görelyeket a karaiak soha nem készitettek s a kai-fong-fui zsidó-sinai ősrégi község is, mely nemrég oszlott föl, mindig fehér juhbőrre irt.

E délarábiai görely, melynek egyes részei hurfonallal kötvék át, négy-négy hasábot tartalmaznak s minden egyes hasábban 51 sor szemlélhető, mint a Maimonides hires minta codexében.

Az egész korántsem egy irónak a müve, s tiz különböző darabból van összeállitva, melyeket különböző korban más-más kéz irt és eredetileg megannyi teljes példánynak egyes alkatrészét képezték, legalább a látszat után itélve ezt lehet gyanitani.

Egy jegyzet, mely e görelyek darabjain két helyen is olvasható, azt adja tudtunkra, hogy Abu Ali Said e görelyt lelke idvességének eszközlése czéljából 4818-ban, vagyis a mi időszámitásunk szérint 1058-ban szerzette meg.

Az Alt könyvváros birtokában levő másik thora-görely H e b r o n b ó l a régi Ábrahámvárosból ered. Ez juhbőrből készitett irha, melynek szőrfelől eső oldala, hogy könnyebben lehessen ráirni, bizonyos fénymázzal van bevonva.

Egy későbben hozzácsatolt lap kivételével az egész ugyanegy irónak a müve.

E görely azonban a négyszögirás fejlődési történetének tekintetéből jóval kevesebb fontossággal bir, mint az előbb emlitett délarábiai.

A betük alakjai részben különböznek a későbben használtaktól, részben nincsenek oly szabályszerüen elválasztva egymástól, mint ezt az ujabb irásmód kivánja.

E kézirat élénken emlékezteti a szemlélőt a R e n a n által közlött ama fóliratra, melyet ő Galileának egy régi zsinagóga romjai közt talált párkányzatán olvasott, a melyen a mit Renan ki nem betüzhetett, azt D e r e n b u r g és F r a n k e l szintén kétes sikerrel kisérlette meg.

E két görely eredetének korát akár melyik időszakból származtassák is le, kétségtelennek tartják, hogy azokat Palesztinában irták s figyelmet érdemelnek, mint mind azok az emlékek, melyek Hebronból eredtek. Hebronban van Ábrahám sirja is az ibrahim-mecset padolata alatt. Ugyanott nyugosznak állitólag: Sára, Izsák, Rebeka, Jákób és Lea.

És mind ez ideig e barlang-sirba, melyet Ábrahám, a hagyományok szerint a hethiteáktól vásárolt meg családi temetkezési helyül, még fürkésző szem nem hatolhatott be, holott talán még most is föllelhető lenne Izráel népe ősatyjának Ábrahámnak bebalzsamozott mumiája, mely évezredek óta pihen ott.

Ki tudja mily érdekes fölfedezéseknek lehetne nyomára jöni, ha a barlang ürege rendszeres kutatásoknak lenne alávetve.

Legujabb.

— B é c s, jul. 4. A katonaság az aratás idején 3 hétre szabadságra fog bocsáttatni; a napszám szabad egyezkedésre van hagyva.

— B é c s, jul. 4. Ma kezdődött meg a munkás-per tárgyalása. A vád felségárulásra van alapitva; a tárgyalás alatt sürü munkás-csoportok állottak az országos törvényszék épülete előtt.

— B é c s; jul. 4. A „Volksfreind"-nak egy római távirata jelenti, hogy a pápai primatusság feletti schema 4-ik fejezete iránti részletes vitákat ma befejezték.

— P á r i s, jul. 4. A hét folyamban interpellatió fog tétetni e kormánynak a végre nem hajtott prágai egyezménynyel szemben elfoglalt magatartása iránt.

Közgazdászat.

(E.) Debreczen, jul. 5. Heti vásárunk élénk és népes volt, mindenféle élelmi czikket nagy mennyiséggel szállitottak, mi miatt az árak alább szálltak, a forgalmi árak következők: köblönként, buza 8—9 ft közt változott, kétszeres 6 ft, rozs uj 4 ft 80 kr, ó, 5 ft, tengeri 6 ft 6 ft 20 kr, árpa 5 ft, zab 4 ft. Szalonna árak változatlanok. Nyers bőrt elég mennyiséggel szállitottak a korábbi árak mellett kelendő volt, főleg a lóbőr hamar elkelt, készbőrnek csekély a kelendősége.

A takarás már e héten nálunk helylyel-helylyel megkezdetett, a rozst leginkább a takarók a minéminőséghez 10—12-edén vállalták. Az élet-üzérek az uj rozsra nagyban köblönként 5 ft 20 krra szerződtek. Az időjárás az életnemű növényzetre még eddig a legkedvezőbb.

Bécsi tőzsde, jul. 5. Cs. arany 5.76. ezüst 118.50

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**
Szerkesztőtárs: **Borostyáni Nándor**

H I R D E T É S E K.

Épités-árlejtési hirdetmény.

A nyiregyházi m. kir. dohánybeváltó hivatali háznak teljes kiépittetése

elhatároztatván, erre nézve ezennel **pályázat hirdettetik.**

Az épitkezési költségek költségvetésileg következőleg vannak előirányozva:

a kőmivesmunka	3592 frt 94 kr,
az ácsmunka	2070 frt 33 kr,
a cserépfedőmunka	274 frt 49 kr,
a bádosmunka	89 frt 92 kr,
az asztalosmunka	553 frt — kr,
a lakatosmunka	647 frt 98 kr,
az üvegesmunka	68 frt 85 kr,
a mázolómunka	499 frt 32 kr,
öntöttvasnemüek	147 frt — kr,
összesen	7943 frt 83 kr.

Ezen f. évi október hó végeig okvetlenül befejezendő épitkezés biztositása tekintetéből a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőség hivatalos helyiségében

folyó 1870. évi julius 25-én

versenytárgyalás fog tartatni, melynél az előirt kellékekkel ellátott irásbeli ajánlatok fenérintett napon **déli 12 óráig** elfogadtatnak.

A többi ajánlati és szerződési föltételek, továbbá az épitési terv az előirányzat és költségvetéssel együtt az árlejtési határidő alatt a szokásos hivatali órákban, a nevezett m. kir. doh. bevál. felügyelőségnél megszemlélhetők. 266. 1—3

Budán, julius 3-án 1870.

A m. kir. pénzügyministeriumtól.

Helyváltoztatás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy

arany-, ezüst- és ékszeráru üzletemet

az eddigi Teleky-utczai helyiségről f. évi pünkösttől kezdve a **Széchenyi-utczai**

gróf Dégenfeld-féle házhoz tettem át.

Ez alkalommal egyszersmind tudósitom a n. é. közönséget arról is, hogy bármi nemü arany- és ezüstnemüt **becserélés, feldolgozás, avagy ujjá-, illetőleg átalakitás végett**, a legelőnyösebb feltétel s illetve pontos és gyors kiszolgálat mellett elfogadok.

S midőn a n. é. közönség további becses pártfogását és látogatását kérem, teljes tisztelettel vagyok

256. 3-3 ***Fülkey Kálmán***, aranymüves.

CEMENT

kőtáblákat

templomok, gyüléstermek, előcsarnokok, folyosók, fürdőszobák talajozására ajáln

214. 12— **Geréby és Hannig.**

Eladó kaszálló.

A néhai ***Simonffy Lajos***-féle

6 boglyás cserekaszálló

a Fancsikán,

szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal, Péterfia 815. sz. alatt a gyógyszertárral szemben. 265. 2—3

Boltváltoztatás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint ***hat év*** óta fenálló

férfiszabó-üzletemet

báró Józsinczy Miklósné asszonyság házából

a takarékpénztár házába

a volt Papp György-féle boltba tettem át, hol becsületes szolgálat s kitartó szorgalommal igyekezni fogok tisztelt vevőim teljes megelégedését kiérdemelni.

Debreczen, jun. 1. 1870.

261. 3—3 ***Tóth Ferencz,*** férfiszabó.

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.